

Financiële kwartaalrekeningen: 4e kwartaal 2017

Tijdens het vierde kwartaal van 2017 steeg het netto financieel vermogen van de particulieren met € 6,2 miljard, tot € 1.068,9 miljard op 31 december 2017. Deze stijging van het financieel vermogen van de particulieren tijdens de beschouwde periode is het resultaat van positieve prijsveranderingen (+€ 5,7 miljard). De netto financiële transacties waren eveneens positief in het vierde kwartaal van 2017 (+€ 0,5 miljard).

**TABEL 1 ONTWIKKELING VAN HET NETTO FINANCIËLE VERMOGEN VAN DE PARTICULIEREN
IN HET 4e KWARTAAL VAN 2017**
(in miljard €)

	Netto financieel vermogen op 30 september 2017	Financiële transacties van het 4e kwartaal 2017	Andere stromen ¹	Netto financieel vermogen op 31 december 2017
Financiële activa	1339,0	2,8	5,8	1347,5
Biljetten en munten	34,6	0,9	0,0	35,5
Zichtdeposito's	71,7	1,8	-0,1	73,4
Gereguleerde spaardeposito's	249,0	1,7	0,0	250,7
Overige deposito's	39,6	-0,6	0,0	39,0
Schuldbewijzen	49,3	-1,7	-0,3	47,3
Beursgenoteerde aandelen	67,0	-0,8	0,1	66,3
Niet-beursgenoteerde aandelen en overige deelnemingen	301,8	-3,1	1,0	299,7
Participaties in beleggingsfondsen	207,1	-0,4	2,5	209,1
Verzekeringsproducten	307,4	2,1	2,6	312,1
Diversen ²	11,5	2,9	0,0	14,5
Financiële verplichtingen	276,2	2,3	0,1	278,6
Kortlopende leningen	8,0	0,0	0,0	8,0
Hypothecaire leningen	222,9	3,3	0,0	226,1
Andere langlopende leningen	29,9	0,3	0,0	30,2
Diversen ³	15,5	-1,2	0,1	14,4
Netto financieel vermogen	1062,7	0,5	5,7	1068,9

Bron: NBB.

- De andere stromen bestaan uit de prijs- en wisselkoersveranderingen. Ze omvatten tevens specifieke elementen zoals de herindelingen van transacties naar andere sectoren.
- Bestaat uit de andere financiële instrumenten zoals zij zijn gedefinieerd door het ESR 2010, hoofdzakelijk de leningen, handelskredieten en transitorische posten, waaronder de inkohieringen van de overheid.
- Bestaat uit de andere financiële instrumenten zoals zij zijn gedefinieerd door het ESR 2010, namelijk de overige deelnemingen, de handelskredieten en transitorische posten, waaronder de verschuldigde maar nog niet betaalde belastingen.

Net als aan het einde van elk jaar volgden de beleggingen in zicht- en spaardeposito's een opwaartse trend (van respectievelijk +€1,8 miljard en +€1,7 miljard). De beleggingen in verzekeringsproducten namen toe (+€2,1 miljard) na gedurende twee opeenvolgende kwartalen te zijn gedaald.

De netto-inschrijvingen op participaties in beleggingsfondsen waren daarentegen voor het tweede kwartaal op rij negatief (-€0,4 miljard). De particulieren waren ook nettoverkopers van schuldbewijzen (-€1,7 miljard) en van genoteerde aandelen (-€0,8 miljard), vooral buitenlandse.

Een opvallend feit bij dit jaareinde was dat de particulieren hun participaties in niet-genoteerde aandelen en overige deelnemingen in het vierde kwartaal van 2017 fors hebben terugschroefd (-€3,1 miljard). Dat zou kunnen toe te schrijven zijn aan de hervorming van de vennootschapsbelasting, die de heffingen op kapitaalverminderingen wijzigt vanaf 1 januari 2018. Bovendien lijken de ondernemers die aandeelhouder zijn in kmo's die in 2013 gebruik maakten van de overgangsmaatregel betreffende de verhoging van de roerende voorheffing (van 10 tot 25 % in 2013) op liquidatieboni (artikel 537 van het Wetboek van inkomstenbelastingen), hun kapitaal aanzienlijk te hebben verminderd.

De nieuwe financiële verplichtingen van de particulieren stegen met +€2,3 miljard tot een uitstaand bedrag van €278,6 miljard op 31 december 2017. De hypothecaire kredieten (+€3,3 miljard) en in mindere mate de overige langlopende kredieten (+€0,3 miljard) liggen ten grondslag aan die stijging.

Methodologische toelichting

De financiële rekeningen van de particulieren vormen een component van de statistieken van de financiële rekeningen van België die worden opgesteld volgens het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 2010). Die statistieken omvatten de vermogensrekeningen, de financiële rekeningen en de overige mutaties in financiële activa en passiva van de nationale institutionele sectoren (particulieren, financiële en niet-financiële vennootschappen, overheid). De sector van de particulieren bestaat uit de huishoudens en de instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens.

De verschillende activa en verplichtingen zijn ingedeeld naar financieel instrument (chartaal geld en deposito's, leningen, vastrentende effecten, aandelen, participaties in beleggingsfondsen, verzekeringsproducten, pensioenrechten, financiële derivaten en overige vorderingen/schulden).

Het netto financiële vermogen van de verschillende sectoren komt overeen met het verschil tussen het totaal van hun respectieve financiële activa en verplichtingen. Wanneer het netto financiële vermogen van een sector negatief is, wordt de term netto financieel passief of netto financiële verplichting gebruikt.

Aangezien elk door een sector aangehouden financieel activum overeenstemt met een financiële verplichting voor een andere sector, vloeit daaruit voort dat de som van de netto financiële vermogens van de binnenlandse sectoren gelijk is aan het netto financiële passief van het buitenland ten aanzien van België of, wat op hetzelfde neerkomt, aan de netto crediteurpositie van België ten opzichte van het buitenland.

De verandering in het netto financiële vermogen tussen het begin en het einde van een kwartaal resulteert enerzijds uit de tijdens de periode verrichte financiële transacties en anderzijds uit de andere stromen, die voornamelijk bestaan uit de prijs- en wisselkoersveranderingen en de overige volumemutaties.

De financiële transacties worden geboekt in de financiële rekeningen, die weergeven op welke wijze de verschillende institutionele sectoren hun financiële besparingen aanwenden of de benodigde financiële middelen vinden.

In het Europees systeem van nationale rekeningen hangen de financiële rekeningen samen met de niet-financiële rekeningen van de verschillende institutionele sectoren. Terwijl uit de niet-financiële rekeningen financieringssaldi kunnen worden afgeleid aan de hand van de ontvangsten en de uitgaven, verklaren de financiële rekeningen aldus hoe de diverse sectoren hun overschotten beleggen of hun tekorten financieren. In de praktijk zijn er evenwel verschillen tussen de reële en de financiële saldi merkbaar, vooral ten gevolge van het gebruik van uiteenlopende bronnen.